

УДК 005.95/96 - 364.6

Древаль Ю.Д., докт. наук. з держ. упр., професор
Резніченко Г.М., ст. викладач

Національний університет цивільного захисту України, м Харків, drevaly@ukr.net

Мітюк Л.О., канд. техн. наук, доцент

Національний технічний університет України «КПІ ім. І.Сікорського», м. Київ,

luda2010703@gmail.com

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Культура у загальному розумінні – це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством упродовж його історії. Культурою праці також у загальному розумінні має вважатися і складова частина як складова частина ділової культури та ринку праці, і як культурний рівень працівника, його освіченість, професіоналізм, компетентність, дисциплінованість та охайність у процесі трудової діяльності тощо [1]. Культуру ж охорони праці, з урахуванням відсутності загальноприйнятих підходів до термінологічного трактування даного поняття, слід визначити як усвідомлене відношення працівника до виконання власних професійних обов’язків у процесі трудової діяльності, яке базується на розумінні важливості заходів з безпеки і гігієни праці, спрямованих на забезпечення життя і здоров’я всіх учасників трудового процесу [2].

Загальні приписи з охорони праці містяться в нормативно-правових актах України, насамперед в Законі України «Про охорону праці» та Кодексі законів про працю України. Більш детальне регламентування прав і обов’язків посадових осіб в окресленій сфері соціально-трудова відносин містяться в підзаконних актах. Для нашого предмета дослідження це, насамперед, Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 р. № 1669 (далі в тексті – Положення).

У даному Положенні чітко сформульовано права та обов’язки посадових осіб у сфері охорони праці та безпеки життєдіяльності, зокрема керівника закладу освіти (ректора, директора, завідувача); заступник керівника (проректора, заступника директора, завідувача); декана факультету; завідувача кафедри; завідувача кабінету, лабораторії, майстерні, навчально-виробничої майстерні, старшого майстра, майстра виробничого навчання; викладача, учителя, класовода, куратора групи, класного керівника, вихователя.

Природно, що їхні права та обов’язки загалом стосуються організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу (про що, до речі, переконливо свідчить і назва даного положення). Утім, деякі аспекти організаційного процесу в окресленій сфері відносин безпосередньо стосуються і культури охорони праці. Так, ректор окрім іншого організовує профілактичну роботу щодо попередження травматизму і зниження захворюваності серед здобувачів освіти та працівників закладів освіти; забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності здобувачів освіти та працівників закладів освіти відповідно до законодавства і цього Положення. Викладач окрім іншого проводить профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед здобувачів освіти під час освітнього процесу; проводить профілактичну роботу серед здобувачів освіти щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, на об’єктах мережі торгівлі тощо)

При цьому слід взяти до відома і положення про те, що стан та розвиток культури охорони праці залежать не лише від суто формальних приписів та інструкцій, але і від загального соціокультурного рівня співробітників та розвиненості організаційної культури [3].

Розглянемо один з психофізіологічних факторів.

Відтак має йтися про використання комунікативного ресурсу у процесі внутрішньо групового та міжособистісного спілкування. Відомо ж, що міжособистісне спілкування – це процес предметної та інформаційної взаємодії між людьми, у якому формуються, конкретизуються, уточнюються і реалізуються їхні міжособистісні відносини (взаємовплив, сприйняття одне одного тощо) та виявляються психологічні особливості комунікативного потенціалу кожного індивіда [4].

За оцінкою О. Ворон [5], високий рівень комунікативної культури визначається наявністю у суб'єкта спілкування ряду особистісних якостей: емпатія – уміння сприймати почуття співрозмовника, емоційний стан іншої людини; доброзичливість – пошана, симпатія, уміння розуміти інших людей; автентичність – здатність бути самим собою під час спілкування з іншими людьми; ініціативність – вміння встановлювати контакти з іншими людьми, готовність вирішувати справи в ситуації, що вимагає активного втручання; ухвалення відчуття – уміння виражати свої відчуття і готовність приймати емоційну експресію з боку інших.

Робота викладача потребує значного вагомого емоційного ресурсу у спілкуванні з аудиторією. Необхідно бути сучасним, обізнаним, прогресивним, враховуючи вікові особливості, доброзичливим і водночас об'єктивно вимогливим. Викладачі мають не тільки давати знання, але й надихати, підтримувати та патріотично виховувати нашу українську молодь. Іноді за семестр необхідно спілкуватися з великою кількістю студентів, яких бажано пам'ятати в обличчя, а краще за ім'ям та прізвищем. Необхідно бути активним користувачем комунікативних соціальних платформ зв'язку, таких як фейсбук, інстаграмм, телеграм, ватсап та вайбер. Все це вимагає певної енергії, сил та часу.

Список посилань.

1. Древаль Ю.Д. Участь МОП у формуванні та вдосконаленні культури охорони праці / Ю.Д. Древаль // Соціально-трудові відносини: теорія та практика: зб. наук. праць. – 2016. – № 2 (12). – С. 58-66.
2. Древаль Ю.Д. Формування превентивної культури охорони праці в закладах освіти / Ю.Д. Древаль, Я.О. Сичікова // Наук. зап. [Кіровоградського держ. педагог. у-ту імені Володимира Винниченка]. – 2016. – № 9. Ч. 1. – С. 212-218.
3. Древаль Ю.Д. Проблематика організаційних конфліктів / Ю.Д. Древаль, Л.М. Лінецький // Вісник Харківського нац. технічного ун-ту сільського госп-ва імені Петра Василенка. – 2017. – №182. – С. 59-68.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : підручник : у 2-х кн. / Л.Е. Орбан-Лембрик – К.: Либідь, 2006. – Кн. 1. – 560 с.
5. Ворон О. Комунікативна культура як основа професійної діяльності педагогічних працівників / О. Ворон // Нова педагогічна думка. – 2013. – № 2. – С. 30-35.

УДК

**Букагіна В.О., студентка,
Шестақ Л.В., канд. юр. наук, доцент,
Національний університет «Чернігівська політехніка», viktoriay642@gmail.com**

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СТРОКІВ РОЗГЛЯДУ СПРАВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ

Сучасний розвиток української державності позиціонує корупцію як ключову загрозу національній безпеці та одну із найбільших перешкод на шляху розвитку країни. Корупція виступає основною перешкодою для підвищення рівня життя населення, розвитку економіки, становлення громадянського суспільства, боротьби з організованою злочинністю. Подолання корупції є серйозною проблемою, яка визначає міжнародне